

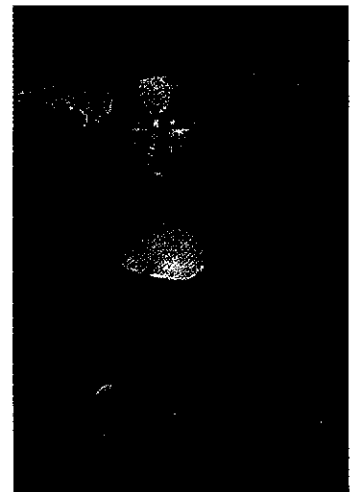
ผลงานและความคิดสร้างสรรค์ของลีโอนาร์โด ดา วินชี

ณัฐพงษ์ สุทธิวิเศษ แปลและเรียบเรียง*

คนส่วนมากรู้จักลีโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo da Vinci ค.ศ. 1452-1519) ในฐานะเป็นจิตรกรเอกผู้วาดภาพ “โมนาลิซ่า” ผู้หญิงที่มีรอยยิ้มอันลึกลับและมีเสน่ห์ ซึ่งปัจจุบันแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานลูฟวร์ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส และมีความเข้าใจว่าดา วินชีเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านศิลปะเท่านั้น แต่แท้ที่จริงแล้ว มีเรื่องราวน่าติดตามตามศึกษาความคิดของเขาก็คงหลายแง่มุม ตามที่ปรากฏไว้เป็นหลักฐานในสมุดภาพสเก็ตช์ที่ชื่อว่า “Codex Atlanticus”

ดา วินชีเป็นนักประดิษฐ์คิดค้นที่ยิ่งใหญ่ของอารยธรรมตะวันตก ที่มีความสามารถหลายด้าน เป็นทั้งศิลปิน สถาปนิก นักดนตรี นักวิทยาศาสตร์ นักธรณีวิทยา นักฟิสิกส์ นักออกแบบ นักเครื่องกล และนักประดิษฐ์ ซึ่งมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ทั้งในด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์

ลีโอนาร์โดเป็นบุตรของนักกฎหมายชาวเมืองฟลอเรนซ์ เขาเกิดในชนบทในหมู่บ้านเล็กๆ ที่ชื่อ วินชี (Vinci) ซึ่งเป็นที่มาของชื่อสกุลของเขา เมืองนี้อยู่ใกล้เอมโพลี (Empoli) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรฟลอเรนซ์ในประเทศอิตาลี ดา วินชีได้แสดงความสามารถทางด้านกรวดภาพมาตั้งแต่ยังเยาว์ เมื่ออายุ 18 ปี เขาเข้ารับการศึกษาจากอองเดร เดล เวนโรคคิโอ (Andrea del Verrocchio) ซึ่งเป็นศิลปินและช่างทอง เขาเริ่มต้นโดยการศึกษาการหล่อบронซ์ ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้ที่ต้องการจะเป็นนักประดิษฐ์ ลีโอนาร์โดได้ฝึกฝนอยู่กับเวโรคคิโอจนกระทั่งถึง 7 ปี ในปี ค.ศ. 1478 เขาได้เริ่มออกมารับงานส่วนตัว และพร้อมๆ กันนี้ เขาก็ได้ทำงานให้กับดุกโลเรนโซ (Duke Lorenzo) ไปด้วยจนถึงปี ค.ศ. 1482 ใน 2 ปีต่อมา ลีโอนาร์โดได้เดินทางขึ้นเหนือไปยังเมืองมิลาน เพื่อไปทำงานให้กับดุกโลโดวิโก ฟอริซา (Duke Ludovico Sforza) ซึ่งเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาการแขนงต่างๆ ในงานประดิษฐ์คิดค้นจำนวนมากของเธอ

* ตอนหนึ่งจาก Gibbs-Smith, Charles. *The Invention of Leonardo da Vinci*. Oxford: Phaidon. 1978.

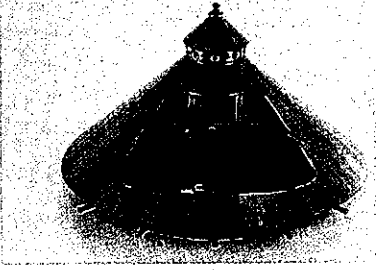
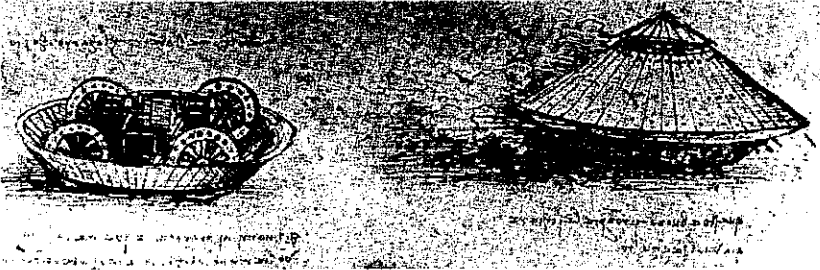
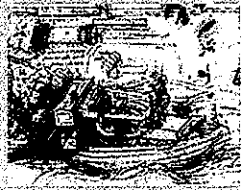
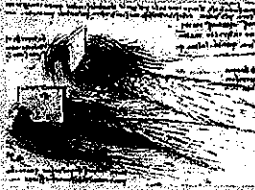
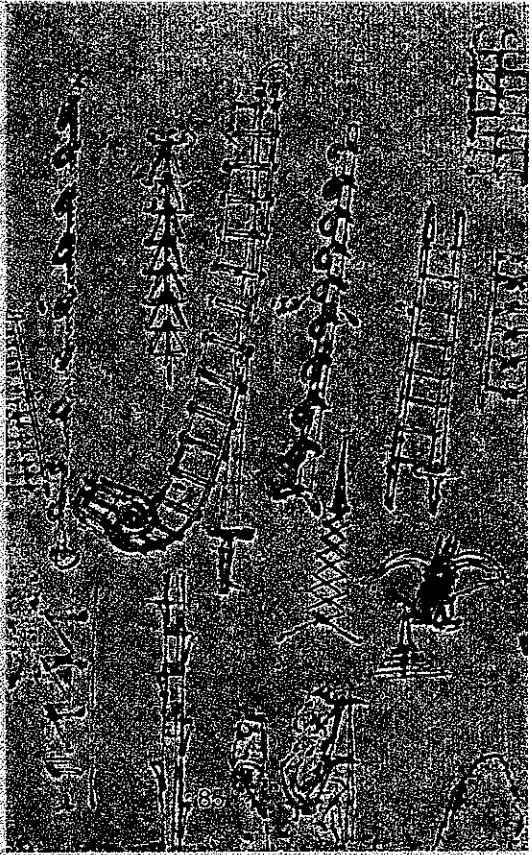
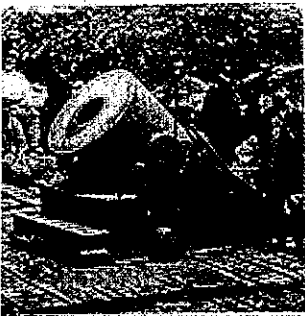
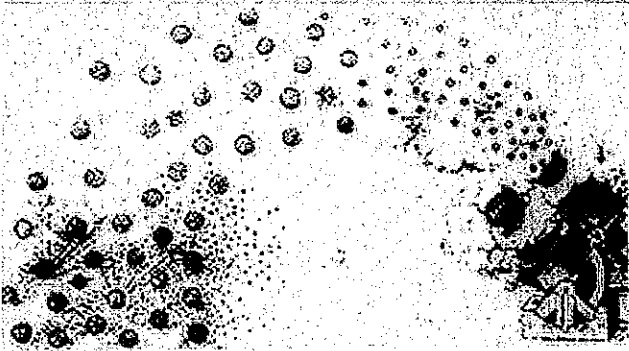
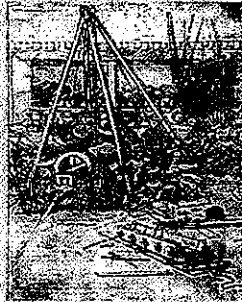
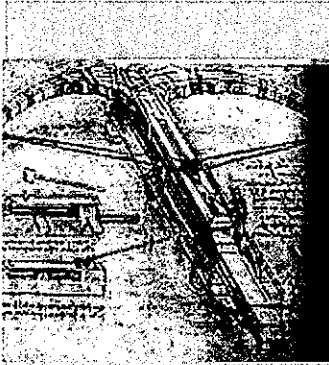
ข้อความตอนหนึ่งในจดหมายขอสมัครงานที่ลีโอนาร์โดเขียนถึงดักกัวโดวิโก กล่าวว่า
“ท่านดักกัวโดวิโกเกียรติ หลังจากได้ศึกษาสิ่งประดิษฐ์ของผู้ที่เรียกตัวเองว่านักประดิษฐ์
อาวุธสงครามและได้พบว่ามีได้แตกต่างไปจากที่มีใช้กันอยู่แล้วแต่ประการใด ข้าพเจ้า
ใคร่ขออนุญาตเสนอผลงานการคิดค้นของข้าพเจ้าให้ท่านได้พิจารณา เมื่อว่าจะได้ทำงาน
เพื่อพัฒนาผลงานเหล่านี้ในโอกาสอันควรต่อไป ดังที่ข้าพเจ้าจะได้ยกตัวอย่างมาแสดง
โดยสังเขปดังข้างล่างนี้

1. ข้าพเจ้ามีแบบสะพานที่เบาและแข็งแรง สามารถดัดแปลงให้ยกได้ง่าย ซึ่งจะช่วยให้
สามารถติดตามหรือถอยหนีข้าศึกได้ทันการ และแบบอื่นๆ ที่มั่นคง ทนทาน สามารถ
ทนไฟและการสู้รบ สะดวกในการยก ขนย้ายและติดตั้ง นอกจากนี้แล้ว ข้าพเจ้ายังมี
วิธีเผาทำลายสะพานของฝ่ายข้าศึกมาเสนออีกด้วย
2. ข้าพเจ้ามีวิธีผันน้ำออกจากสนามเพลาะในยามที่ถูกปิดล้อม และวิธีสร้างสะพาน
ต่างๆ มากมายนับไม่ถ้วน รวมไปถึงอุโมงค์และบันไดที่ยกไปมาได้ และเครื่องจักรกล
อื่นๆ ที่เหมาะสำหรับสถานการณ์การรบแบบนี้
3. สำหรับการเข้ายึดป้อมปราการ หากความสูงของฝั่งคูน้ำ ความแข็งแรงของป้อม
และกำแพง รวมทั้งตำแหน่งที่ตั้งของมันทำให้ไม่สามารถเข้าโจมตีด้วยการยิงปืน
เข้าใส่ได้ ข้าพเจ้ามีวิธีที่จะทำลายป้อมปราการทุกชนิดทั้งที่สร้างด้วยหินหรือด้วย
วัสดุอื่นๆ แม้ว่ามันตั้งอยู่บนรากฐานที่เป็นหินก็ตาม
4. ข้าพเจ้ามีปืนใหญ่หลากหลายชนิดที่สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก ซึ่งสามารถยิง
กระสุนหินได้ราวกับพายุฝน พร้อมกับหมอกควันที่จะก่อให้เกิดความตื่นตระหนก
สับสน และความเสียหายอย่างหนักแก่ข้าศึก

5. สำหรับการศึกสงครามทางทะเล ข้าพเจ้ามีเครื่องมือรบมากมายทั้งเพื่อการรุกและตั้งรับ และมีเรือที่สามารถต้านทานการโจมตีของปืนใหญ่ ดินระเบิดและเก้าควันทั้งหลาย
6. ข้าพเจ้ามีวิธีสร้างเส้นทางหรือขุดอุโมงค์ลับที่คดเคี้ยวเลี้ยวลวด เพื่อนำกองทัพไปสู่จุดมุ่งหมายได้โดยปราศจากเสียง แม้ว่าเส้นทางนั้นจะต้องลอดใต้สนามเพลาะหรือแม่น้ำก็ตาม
7. ข้าพเจ้าจะสร้างรถเกราะซึ่งสามารถบุกทะลุยกองทหารปืนใหญ่ของข้าศึก โดยทหารรบฝ่ายเราสามารถเคลื่อนตามเข้าไปได้อย่างปลอดภัย ไม่มีใครสามารถขัดขวางได้
8. ถ้าจำเป็น ข้าพเจ้าสามารถสร้างปืนและปืนใหญ่ที่มีขนาดเล็กและเบา ซึ่งมีรูปทรงสวยงามกว่าแบบที่มีอยู่ทั่วไป
9. และหากแผนปฏิบัติการโจมตีด้วยปืนใหญ่ใช้ไม่ได้ผล ข้าพเจ้าจะใช้เครื่องตีตกกระสุนและเครื่องมือรบแบบทรงประสิทธิภาพอื่นๆ ที่ยังไม่มีใช้กัน โดยสรุป ข้าพเจ้าสามารถสร้างอาวุธยุทโธปกรณ์มากมายเพื่อใช้ในการรบทั้งในแนวรุกและแนวรับ
10. ในยามสงบ ข้าพเจ้าเชื่อว่าข้าพเจ้าสามารถสร้างงานสถาปัตยกรรมและการวางผังอาคารทั้งในพื้นที่ส่วนบุคคลและส่วนสาธารณะได้เยี่ยมยอด สร้างความพึงพอใจให้ได้ไม่ด้อยกว่าผู้ใด รวมทั้งการลำเลียงส่งน้ำจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าสามารถสร้างงานประติมากรรมจากหินอ่อน ดิน และบรอนซ์ ตลอดจนงานจิตรกรรมได้ดีไม่แพ้ใคร ท่านอาจจะพิจารณาให้ข้าพเจ้าสร้างรูปหล่อม้าบรอนซ์ขึ้น เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและระลึกถึงเจ้าชายพระบิดาของท่านและสกุลฟอร์ชานที่ทรงเกียรติ และหากสิ่งที่คุณพเจ้าเสนอมานี้ดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้ ข้าพเจ้าพร้อมที่จะแสดง และทดลองสร้างผลงานจากการคิดค้นของข้าพเจ้าภายในสวนของท่านหรือ ณ ที่ใดก็ได้ ตามที่ท่านต้องการ”

สำหรับพวกเราในปัจจุบัน จุดหมายฉบับนี้ดูออกจะเป็นการโอ้อวดและรูดร่าอยู่มาก แต่สำหรับผู้คนในยุคก่อนแล้ว ต่างก็ปฏิบัติกันเช่นนั้นทั้งนั้น ลีโอนาร์โดได้กล่าวอย่างชัดเจนว่าเรามีความสามารถเช่นไรและพร้อมที่จะทำอะไรได้บ้าง เราไม่ทราบว่าเขาได้ถูกขอให้ทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด แต่ลีโอนาร์โดก็ได้ทำงานอยู่กับฟอร์ชานานถึง 16 ปี นับจากปี ค.ศ. 1483 เป็นต้นมา ภาพสเก็ตซ์จำนวนมากทั้งทางด้านศิลปะ และเทคโนโลยีที่ตกมาถึงพวกเราในปัจจุบัน ก็เป็นผลงานของลีโอนาร์โดในช่วงเวลานี้แหละ

ในปี ค.ศ. 1500 ลีโอนาร์โดได้ย้ายไปที่เวนิส และใน 2 ปีต่อมา เขาได้เริ่มทำงานกับ ซีซาร์ โบเกียร์ (Cesare Borgia) ดยุกแห่งวาเลนติโนวส์ ในฐานะสถาปนิกและวิศวกรทั่วไป ในช่วง 1 ปีที่เขาได้เดินทางไปยังที่ต่างๆ กับซีซาร์ โบเกียร์ เขาได้เริ่มทำหน้าที่เป็นนักแผนที่ด้วย โดยได้รวบรวมจัดทำแผนที่และแผนผังเมืองต่างๆ ไว้เป็นจำนวนมาก รวมถึงงานที่มีชื่อเสียงที่สุดชิ้นหนึ่งคือ แผนผังเมืองอิมโလာ (Imola)

ลีโอนาร์โดกลับไปอยู่ที่เมืองฟลอเรนซ์ ระหว่างเดือนมีนาคม ค.ศ. 1503 และปี ค.ศ. 1506 โดยกลับไปทำงานในฐานะวิศวกรทางการทหารอีกครั้ง ในช่วงนี้เขาวางแผนที่จะทำให้เมืองฟลอเรนซ์มีทางติดต่อกับทะเลโดยการสร้างคลองเชื่อมและสร้างบ้อมปราการขึ้นที่เมืองปิโอมบิโน (Piombino) ในปี ค.ศ. 1507 พระเจ้าหลุยส์ที่ 12 ของฝรั่งเศสยึดเมืองมิลานได้แล้วว่าจ้างลีโอนาร์โดให้ทำงานให้ ทกปีต่อมา ลีโอนาร์โดย้ายไปอยู่ที่กรุงโรม แต่หลังจากได้พบกับพระเจ้าฟรังซัวส์ที่ 1 ผู้สืบอำนาจต่อจากพระเจ้าหลุยส์ที่ 12 ลีโอนาร์โดก็ได้ย้ายไปพำนักอย่างสุขสบายและมีเกียรติ ณ ปราสาท Cloux ใกล้ๆ Amboise ในฝรั่งเศสที่ที่เขาจบชีวิตลงอย่างสงบเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม ปี ค.ศ. 1519

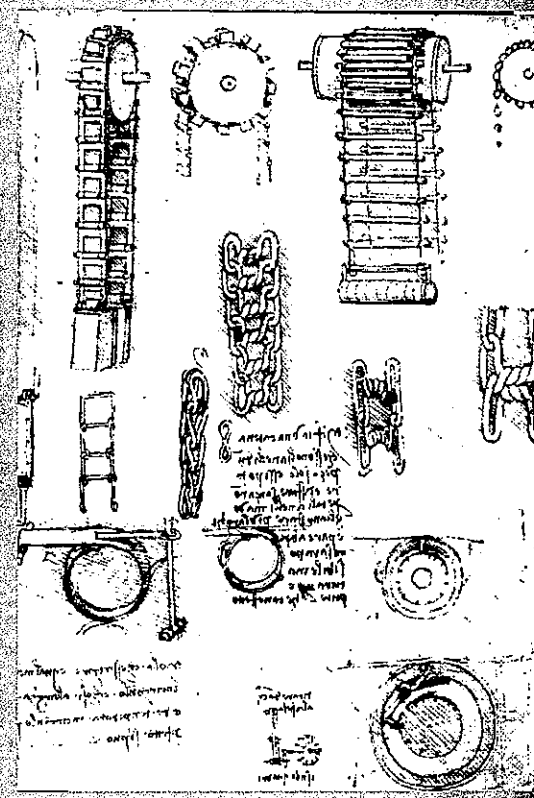
ดูจะเป็นการแปลกที่ลีโอนาร์โดได้เปลี่ยนงานบ่อยมากในช่วงเวลาเพียง 17 ปี จากปี ค.ศ. 1490 ถึงปี ค.ศ. 1507 เขาได้ทำงานให้กับเจ้านายถึง 5 คน ในฐานะวิศวกรทางการทหาร ได้เดินทางจากฟลอเรนซ์ไปมิลาน กลับไปฟลอเรนซ์ แล้วไปยังเวนิส ปิโอมบิโน อิมโลา และปิซา (Pisa) ก่อนที่จะกลับไปฟลอเรนซ์และมิลาน และเดินทางครั้งสุดท้ายไปยังประเทศฝรั่งเศส

เหตุผลหนึ่งที่ลีโอนาร์โดได้เดินทางไปมาบ่อยก็เนื่องจากการสงครามในตอนกลางของอิตาลี ซึ่งทำให้ปฏิมากรและสถาปนิกเป็นที่ต้องการอย่างมาก ไม่ใช่เพราะต้องการความสามารถทางศิลปะ แต่ต้องการความสามารถด้านวิศวกรรมมากกว่า จึงไม่ใช่เหตุบังเอิญว่าทำไมในจดหมายที่ลีโอนาร์โดแนะนำตัวต่อฟอร์ซา เขาจึงกล่าวถึงความรู้ทางเทคนิคถึง 31 อย่าง แต่กล่าวถึงความสามารถในด้านจิตรกรรม ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมเพียง 6 อย่าง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า คุณประโยชน์ที่ลีโอนาร์โดมีต่อเจ้านายทั้งหลายของเขายู่ในฐานะของวิศวกรมากกว่าศิลปิน

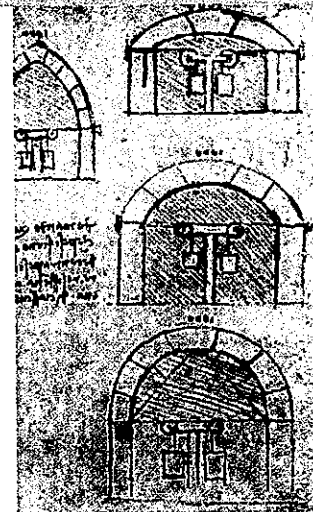
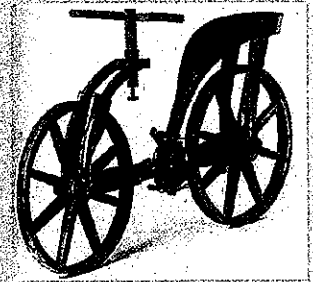
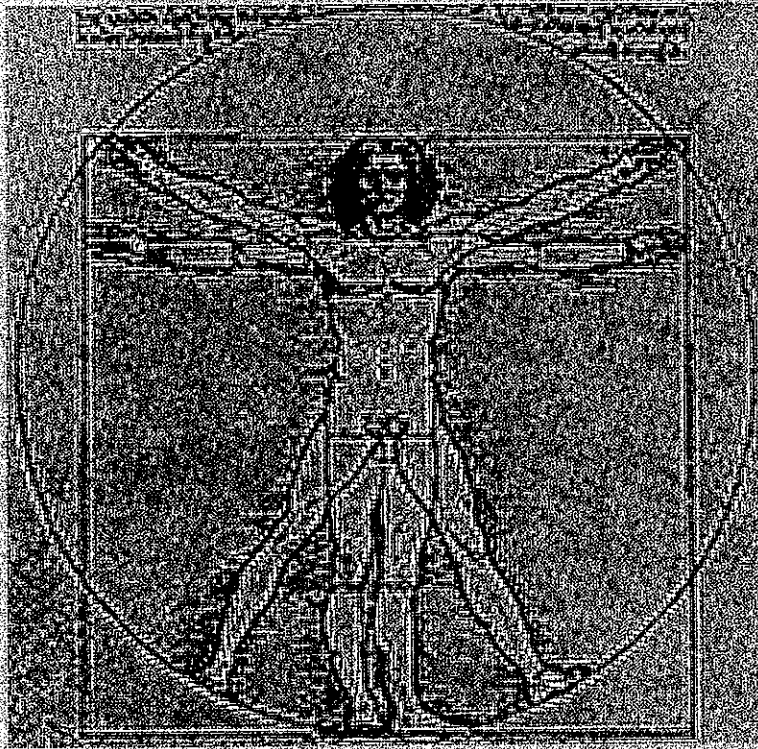
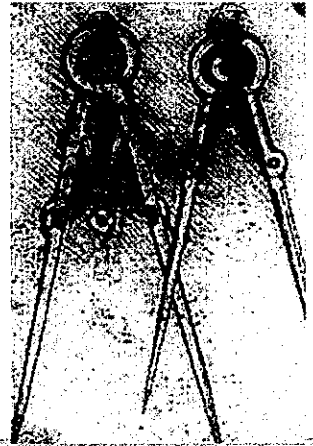
ในฐานะนักวิทยาศาสตร์ ความคิดของลีโอนาร์โดค่อนข้างมีลักษณะเฉพาะ แหวกแนว และมีจินตนาการเป็นเลิศ ความคิดในการสร้างอาวุธและเครื่องจักรต่างๆ นั้นน่าสนใจอย่างยิ่ง ความเป็นคนช่างคิดและกระหายใคร่รู้ของเขาก่อให้เกิดงานประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ มีงานจำนวนมากที่แสดงถึงความคิดความสามารถของเขาได้เด่นชัด อาทิเช่น งานออกแบบปืนใหญ่ที่มีลูกกระบอกเป็นทวนแหลม หัวจรวด จรวดติดหัวระเบิดนำวิถี ปืนใหญ่กล เครื่องตีกระสุนระเบิด เครื่องมือไต่ผนัง สะพาน ฯลฯ

เขามีความคิดมากมายเป็นร้อยๆ หลายอย่างที่ได้ออกเป็นสเก็ตช์ออกมาเป็นภาพ ปอยครั้งที่สิ่งประดิษฐ์ของเขาไม่สามารถสร้างเป็นจริงได้ แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้เขาหยุดยั้งการคิดค้นต่อไป เขามีจินตนาการอย่างมากมายเป็นแรงจูงใจในการคิดค้น สิ่งที่เขาเห็นเป็นเครื่องเพื่อฝันสำหรับคนในยุคของเขาจึงจำเป็นต้องรอให้วิทยาการก้าวหน้าไปกว่านั้น ถึงจะทำให้ความคิดต่างๆ เป็นจริงขึ้นมาได้

จินตนาการของลีโอนาร์โดจะรวมไปถึงการออกแบบเครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ สำหรับงานทุกชนิด เขาสนใจอยู่ตลอดเวลาที่จะออกแบบเครื่องจักรกลที่จะช่วยให้การทำงานในชีวิตประจำวันที่น่าเบื่อหน่ายทำได้รวดเร็วและง่ายดายขึ้น เขาพยายามโดยใช้หลักการการทำงานที่ต่อเนื่อง หรืออีกนัยหนึ่ง เขาได้พยายามคิดเครื่องจักรอัตโนมัติขึ้นมา นั่นได้ว่าลีโอนาร์โดเป็นเซนยัคซ์อัจฉริยะที่เดียวที่มีความสนใจในการลดภาระทำงานโดยมนุษย์และการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เราได้แต่คาดเดาว่าทำไมลีโอนาร์โดจึงให้ความสำคัญกับการประหยัดแรงงานนัก เขาไม่ได้อยู่ทั้งในสังคมที่มีทาส ซึ่งไม่มีแรงจูงใจให้ผลิตเครื่องจักรกลพอแรง เนื่องจากมีแรงงานทาสอยู่อย่างเหลือเฟือ หรืออยู่ในสังคมอุตสาหกรรมมีเทคนิคที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสามารถส่งผลให้ธุรกิจนั้นมั่งคั่งหรือ ขาดทุนได้อย่างมหาศาล

ต่างจากในปัจจุบัน ลีโอนาร์โดอยู่ในยุคที่ยังไม่มีพลังงานหลักที่สำคัญ อันได้แก่ แก๊ส ไฟฟ้า หรือเครื่องยนต์เผาไหม้ภายใน ทำให้เขาเพียงคิดหาหนทางในการขับเคลื่อนด้วยการใช้แรงมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานของเครื่องจักรกลทั้งหลาย เขาได้ทดลองกับเฟือง เกียร์ ลูกเบี้ยว ลูกรอก บันจั้น สปริง ฯลฯ รวมทั้งได้พยายามดึงพลังงานจากลม กล้ามเนื้อ และพลังที่เกิดในสปริงและฟันเฟืองมาใช้งาน

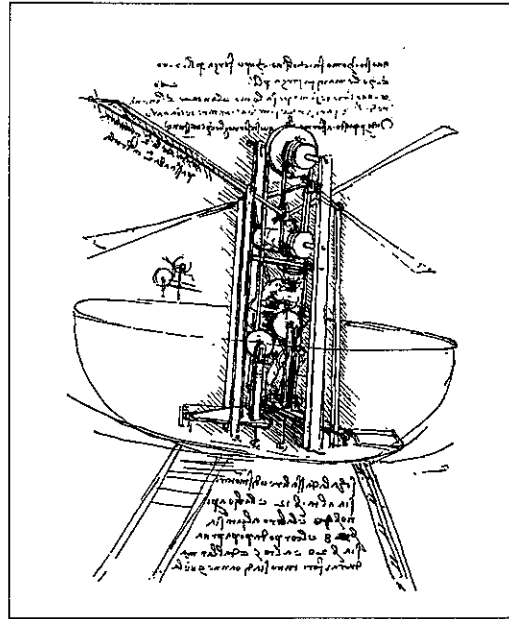

ลีโอนาร์โดได้สนใจทำงานในด้านอื่นๆ อีกด้วย เขาศึกษาการเขียนแผนที่ ภายวิภาค เรขาคณิต เครื่องบอกเวลา ซึ่งรวมถึงนาฬิกาลูกตุ้ม และดนตรี เขาได้ทดลองศึกษาค้นคว้าสิ่งซึ่งกลายมาเป็นทฤษฎีเบื้องต้นของ hydrodynamics ในสมุดภาพบันทึก (manuscripts) ที่เรียกว่า Codex Madrid I เขาเขียนไว้ว่าพลังงานขึ้นอยู่กับตำแหน่งและทิศทางการเคลื่อนที่ ซึ่งเป็นการแยกความแตกต่างระหว่างพลังงานศักย์กับพลังงานจลน์ เขายังได้ศึกษาเรื่องการกระจายแรงเครียด โดยเฉพาะในการสร้าง arch ในทุกๆ สิ่งที่เขาศึกษาความปราดเปรื่องของลีโอนาร์โดได้ก่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ และเขาก็ได้ใช้ความสามารถทางด้านศิลปะถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นไว้ได้อย่างชัดเจนงดงาม

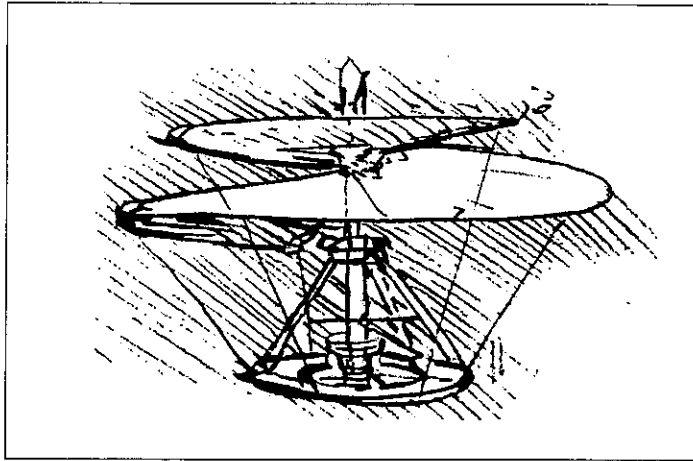
บุคลิกและสภาพจิตของของลีโอนาร์โดมีผลกระทบต่อตรงต่องานของเขา เขามักจะเขียนภาพให้เสร็จลงได้ยากมาก ซึ่งเป็นเหตุผลว่าทำไมเขาจึงมีผลงานภาพเขียนน้อยมากแทบจะไม่เกิน 12 รูป แต่ดาวินชีชอบการบันทึกลงบนสมุดหรือเศษกระดาษ ซึ่งเขาได้บันทึกภาพร่างแสดงความคิดนับร้อยๆ ชิ้น รวมทั้งภาพเขียนที่แสดงรายละเอียดของความคิดหรือการสังเกตของเขา ในภาพร่างเหล่านี้ เขาไม่จำเป็นต้องตั้งใจเขียนให้เรียบร้อยชัดเจนเหมือนกับงานภาพเขียนที่เขาได้รับการว่าจ้างให้ทำ แต่เขาจะเขียนอย่างละเอียดลออเหมือนช่างเขียนแบบหรือเขียนอย่างคร่าวๆ เช่นนักสเก็ตซ์รูปก็ได้ตามแต่ใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคนหรือเครื่องจักรเครื่องมือก็ตาม

ลีโอนาร์โดได้รับการยกย่องว่าเป็นคนคิดค้นงานประดิษฐ์บางอย่างเป็นคนแรก แต่ก็มีงานหลายชิ้นที่ถือว่าเป็นการปรับปรุงจากของที่มีอยู่แล้ว ผลงานของเขาแสดงแนวความคิดในการประดิษฐ์ที่ตีมาก ในขณะที่บางผลงานแสดงถึงวิธีการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ที่ชาญฉลาด ลีโอนาร์โดมักแสดงแนวทางในการพัฒนาแบบ 2 หรือ 3 แนวทางเสมอ มีผลงานหลายชิ้นของลีโอนาร์โดที่ดูจะมีความเป็นไปได้ค่อนข้างน้อย ดังเช่นผลงานที่เกี่ยวข้องกับการบิน ซึ่งนอกจากจะเป็นการคิดค้นทางด้านเทคนิคแล้ว ยังมีความหมายถึงความเป็นอิสระในทางจิตใจของมนุษย์อีกด้วย ในเรื่องนี้ มีผลงานน้อยชิ้นที่ดูจะมีความเป็นไปได้ ส่วนใหญ่เป็นการบอกเล่าถึงจินตนาการที่อยู่นอกความเป็นจริงเสียมากกว่า

เป็นความเคยชินของดาวินชีที่จะบันทึกความคิดต่างๆ ของเขาลงบนสมุดโน้ตจนเต็มไปหมด เราจึงเห็นงานเกี่ยวกับเครื่องจักรต่างๆ เขียนอยู่รอบๆ ภาพวาดของต้นไม้หรือรูปทรงเรขาคณิต เราสามารถเห็นลีโอนาร์โดคิดบนกระดาษและทดสอบความคิดต่างๆ ไปเรื่อยๆ ด้วยความสามารถของศิลปิน เขาสามารถใช้ภาพแสดงความคิด การออกแบบ หลักการ และการประยุกต์ใช้งานสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ของเขาได้ชัดเจนกว่าการบรรยายด้วยคำพูด รูปเขียนหลายเส้นของเขาเปรียบได้กับงานเขียนแบบในปัจจุบัน ซึ่งจริงๆ แล้ว เราไม่พบงานเขียนแบบขึ้นโต๊ะที่มีความชัดเจนเท่าตลอดมาจนกระทั่งถึงศตวรรษที่ 18 ที่ปรากฏผลงาน Encyclopedie ของ Diderot ขึ้น ดังเป็นที่ทราบกันดี ลีโอนาร์โดเขียนหนังสือโดยใช้กระจก โดยเขียนจากขวามาซ้าย เหตุผลที่ลีโอนาร์โดทำอย่างนี้ อาจสันนิษฐานได้ว่า เพื่อป้องกันมิให้ลูกศิษย์หรือคนอื่นๆ มาอ่านหรือขโมยความคิดของเขา ซึ่งดูเป็นเรื่องแปลกมากและไม่น่าจะทำอย่างนี้ เพราะถ้าเราเอาระจกมาตั้งก็จะอ่าน และเข้าใจได้ไม่ยาก (สมัยเมื่อ 400 ปีก่อนกระจกอาจจะเป็นสิ่งที่หาได้ยาก-ผู้แปล) ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์สันนิษฐานว่าลีโอนาร์โดเกิดมาเป็นเด็กถนัดขวาตามปกติ แต่ได้รับอุบัติเหตุในวัยเด็กที่ทำให้มือขวาของเขาเสียไป ทำให้เริ่มมาเขียนด้วยมือซ้ายแทน

เป็นที่น่าเสียดายว่าสมุดโน้ตของดาวินชีได้กระจัดกระจายสูญหายไปจำนวนมาก ที่เก็บรวบรวมไว้ได้มากที่สุดคือ Codex Atlanticus (codex หมายถึงต้นฉบับที่เขียนด้วยมือ-ผู้แปล) ซึ่งถูกเก็บรักษาไว้ที่ห้องสมุดอัมโบรเซียนา (Ambrosiana) ในเมืองมิลาน มีอีกส่วนหนึ่งเก็บไว้ที่ห้องสมุดทริวอลเซียนา (Trivulziana) ในมิลานเช่นกัน ที่หอสมุดหลวงในเมืองตูรินมีต้นฉบับที่เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องการบินของนก ในอังกฤษมีส่วนหนึ่งเก็บไว้ที่พระราชวังวินเซอร์เรียกว่า Codex Leicester, Codex Arundel (อยู่ในพิพิธภัณฑ์ของอังกฤษ) และ The Three Forster Codices (เก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์วิกตอเรียและอัลเบอร์ต) ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ที่มี Manuscripts อยู่ 12 ฉบับเรียงตามตัวอักษร A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, และ M ส่วนที่กรุงแมดริดในสเปนมีชุดที่พบล่าสุดที่เรียกว่า Codex Madrid I และ Codex Madrid II

ลีโอนาร์โดเสียชีวิตในวันที่ 2 พฤษภาคม ค.ศ. 1519 ในประเทศฝรั่งเศส เขามีเพื่อนสนิทคนหนึ่งชื่อ ฟรานเชสโก เมลซี (Francesco Melzi) ผู้ซึ่งเขาได้มอบต้นฉบับผลงานทั้งหมดไว้ให้ เมลซีได้นำงานทั้งหมดมาเก็บรักษาไว้ที่คฤหาสน์ของเขาที่วาปรีโอ (Vaprio) ซึ่งอยู่ระหว่างเมืองมิลานและเมืองเบอร์กาโม และได้เก็บรักษาไว้อย่างดีกว่า 50 ปี แต่ต่อมา โอราซิโอ (Orazio) บุตรชายของเมลซี ผู้ซึ่งไม่มีความสนใจในศิลปะและวิทยาการใดๆ ได้ปล่อยให้ผลงานอันทรงคุณค่าเหล่านี้ ทำให้ต้นฉบับเหล่านี้กระจัดกระจาย ถูกทำลายและสูญหายไปเป็นจำนวนมาก

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ลีโอนาร์โด ดาวินชี ณ เมืองวินชี ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองฟลอเรนซ์ไปประมาณ 20 ไมล์ ได้จัดแสดงผลงานสิ่งประดิษฐ์ของดาวินชี โดยทำหน้าที่จำลองความคิดด้านต่างๆ ของเขาโดยเฉพาะเรื่องเครื่องจักรกล